

2022 IN HET KORT

KUNST ALS STEM VAN VERANDERING

2022 in het kort Kunst als stem van verandering

Als bezoeker van een mooie tentoonstelling, een ontroerende voorstelling of een energiek festival, zou je haast vergeten wat voor jaar er achter ons ligt. Het begin van 2022 stond nog volop in het teken van lockdowns, beperkingen en gezondheidsvragen. En van aanzwellend protest uit de cultuursector met ludieke acties als het kapsalontheater.

Een gevoel van bevrijding volgde toen alles eindelijk weer mocht en kon. Maar voorbij was het niet. Kunstenaars en culturele organisaties zetten alles op alles om te herstellen van de klap, hun werk vertoond te krijgen, publiek (terug) te winnen. En dat alles vaak met weinig of geen resterende buffers. Intussen diende zich een nieuwe crisis aan door de oorlog in Oekraïne. Financiële ondersteuning van het AFK en de gemeente Amsterdam – meerjarig, projectmatig of noodsteun – waren voor velen opnieuw essentieel om door te kunnen.

Het grillige verloop van aanvragen en al toegekende culturele activiteiten dat we in 2021 al zagen, zette in 2022 door. We hadden daarom veel extra contact met aanvragers en waren op alle fronten zo flexibel en coulant mogelijk. Ondertussen werkten met onder andere het platform Cultuurherstel aan een schokbestendige sector. En via de nieuwe driejarige regeling Cultuurcoaches aan de kanselijkheid in de stad.

SNIKHEET, Parels voor de Zwijnen. Foto: Marlise Steeman

Parels voor de Zwijnen maakte in Amsterdam Noord samen met buurtbewoners SNIKHEET, een aangrijpende voorstelling over de energietransitie. Die raakt deze bewoners direct, hand in hand met woningnood, gentrificatie en kansenongelijkheid.

Voor het AFK maakte de inzet van middelen uit de vierde fase van het cultureel steunplan van van gemeente Amsterdam – eind 2021 toegekend en deels in 2022 besteed – een belangrijk verschil in ons werk voor de cultuur in de stad: zowel in subsidie-budgetten die daardoor op peil bleven, als in onze eigen bedrijfsvoering. Dit bedrag van de vierde fase à 2,3 miljoen euro kon in zijn geheel worden besteed, ten gunste van de makers in de stad.

We zijn nu halverwege het Kunstenplan 2021-2024. Het AFK kijkt met bewondering terug op de innovatieve kracht van kunstenaars en organisaties, op hun

doorzettingsvermogen en optimisme. Maar niet alles is oplosbaar als je maar hard genoeg werkt. We staan voor fundamentele vragen en veranderingen voor en achter de schermen van de Amsterdamse cultuur.

Actie!

Corona en andere maatschappelijke ontwikkelingen hebben zich levendig vertaald naar de thematiek van kunst en cultuur. Dit jaar was goed te zien hoe kunstenaars hun rol zoeken en pakken in de samenleving en daarbij soms het activisme opnieuw uitvinden: woningnood, energietransitie, klimaat urgentie, dekolonisatie van kunst en samenleving; het staat allemaal op de artistieke agenda.

Sarah van Lamsweerde ontving een stipendium om onderzoek te doen naar zintuiglijke waarneming, onder meer om de inclusieve waarde ervan te versterken. Met nieuwe instrumenten en aanpassingen aan bestaande middelen maakt ze werk beter toegankelijk voor onder andere mensen met een visuele handicap.

De met projectsubsidie ondersteunde documentaire Hotel Mokum gaat bijvoorbeeld over een krakersgroep, die in 2021 zes weken een pand kraakte in de Marnixstraat uit protest tegen de woningnood.

Het onderzoeksproject Tina in Sexbierum, waarvoor kunstenaar Tina Farifteh een stipendium ontving, maakt woningnood persoonlijk én legt een direct verband met vraagstukken rondom migratie. Omdat Farifteh geen woon- en werkruimte kan vinden in Amsterdam, verkast zij naar Sexbierum. Daar ontdekt zij dat ontworteling en onthechting altijd al een fundament hebben gevormd voor haar werk en leven: Teheran, Amsterdam, Sexbierum.

Wiens verhaal wordt er verteld? En gehoord?

De stad zit vol verhalen en ervaringen, die publiek van harte wil horen, omdat het plezier, erkenning, troost, een nieuwe kijk of saamhorigheid biedt. Het is juist ook daarom, dat diversiteit en inclusie prioriteit krijgt in de Amsterdamse kunst en cultuur.

Wie vreest dat we als cultuursector daarbij in herhaling vallen, kan vrij ademhalen: het debat is scherper en openhartiger dan ooit, het heeft zijn schroom verloren. Het gaat steeds meer om de fundamentele vraag: wie zijn we, wie willen we zijn? En: waar zijn we mee bezig, waarom doen we dit zo? De recente documentaire White balls on walls van Sarah Vos over de zoektocht naar meer diversiteit in het Stedelijk Museum, laat dat in al zijn ongemak zien.

Kunstenaars van alle achtergronden en geardeheden eisen hun plek op. Publiek zoekt cultuur die aanspreekt, representeert en vragen stelt. Het AFK zoekt deze kunstenaars op in de hele stad, en zij zoeken het AFK zelf steeds vaker op om te zien hoe het fonds hen daarbij kan helpen. Die intensievere dialoog vertaalt zich in de toegekende projecten en organisaties uit 2022.

Chamber X Chamber organiseert klassieke concerten in combinatie met andere onderwerpen zoals whiskey, bloemen en sieradenontwerp – steeds met origineel nieuwe composities. Van de musici behoort 30% tot de lgbtq+ gemeenschap en het ensemble combineert professionele musici met cultuurmakers. Performances zijn onder andere in Taiwanees eethuis Jen's Bin Store. Chamber X Chamber krijgt een bijdrage uit de Tweejarige regeling Cultuurmakers.

Ons publiek

Het is geen wonder dat de Amsterdamse cultuur een bredere blik op publieksbereik zoekt. En die ook van subsidiënten vraagt. We zien een beweging van 'welke doelgroep bereiken we' naar 'wat bereiken we met deze doelgroep'; van omvang en samenstelling van publiek, naar ook de impact die werk heeft op bezoekers, deelnemers en buurt. Platform voor makers in beeldende kunst MOKER_POI ontwikkelde hiervoor de website ditisonspubliek.nl, gefinancierd met een eerdere innovatiesubsidie van het AFK.

Dat het belang van groeiende stadsdelen aan de randen van de stad almaar toeneemt voor nieuw publieksbereik, artistiek talent en innovatie, ligt in het verlengde hiervan – zoals ook nadrukkelijk wordt genoemd in de beleidskaders van de gemeente. Daarbij wordt steeds meer zichtbaar hoezeer ze uit de jas van beschikbare ruimte en middelen barsten.

Van alle projectaanvragen kwamen 723 van makers: bijna 82%. Hiermee vloeide een bedrag van € 7.771.363 naar makers en de kunstenaars met wie zij samenwerken.

Stad van makers

Zo'n tachtig procent van het werk van het AFK komt direct aan makers ten goede. Overduidelijk voelden we afgelopen tijd hoe belangrijk creatieve denkers zijn voor onze stad, en hoe zeer we hen missen als ze onzichtbaar zijn. Even duidelijk was ook hoe kwetsbaar makers zijn, doordat ze veelal projectmatig en freelance werken. Het AFK is heel blij dat zowel wethouder Meliani als [de Amsterdamse Kunstraad in zijn onlangs uitgebrachte verkenningen](#), een lans breken voor de positie van makers in de tweede helft van het huidige, én in het volgende Kunstenplan.

Met de nieuwe ronde vierjarige subsidies in aantocht, zien we in de stad veel variabelen en weinig voorspelbaarheid. Wat wel duidelijk is, is dat het een toekomst van wezenlijke en soms scherpere keuzes zal zijn. Dat de stad een constante-in-beweging is met grote opgaven en bijzondere kansen. En dat we kunst niet kunnen missen – sterker nog, dat kunst een pijler is van de Amsterdamse samenleving.

Laurien Saraber, directeur-bestuurder

'Mijn rol stopt niet bij het verkennen van cultuur alleen. We zijn geworteld in het stadsdeel, we kennen niet alleen de makers maar ook de mensen uit de buurt. We zijn vertrouwde gezichten en zien wat er nodig is in het stadsdeel. Zo hebben we echt impact.'

Jaleesa Clows, AFK Cultuurverkenner Nieuw-West

Algemene cijfers 2022

Totaal aanvragen en toekenningen

Verdeling over regelingen

	Aantal aangevraagd	Aangevraagd bedrag	Aantal toegekend	Toegekend bedrag
Projecten Professionele kunst	856	€ 10.423.749	477	€ 5.251.780
Projecten Cultuurmakers	93	€ 818.305	64	€ 497.906
Cultuurcoaches*	30	€ 8.338.521	17	€ 4.380.000
3PackageDeal	15	€ 300.000	15	€ 300.000
Bijzondere aanvragen**	20	€ 784.084	20	€ 774.084
Regeling Ontwikkeling***	31	€ 3.679.570	21	€ 2.624.616
Stimuleringsregeling Eigentijdse Dans	49	€ 136.192	45	€ 125.000

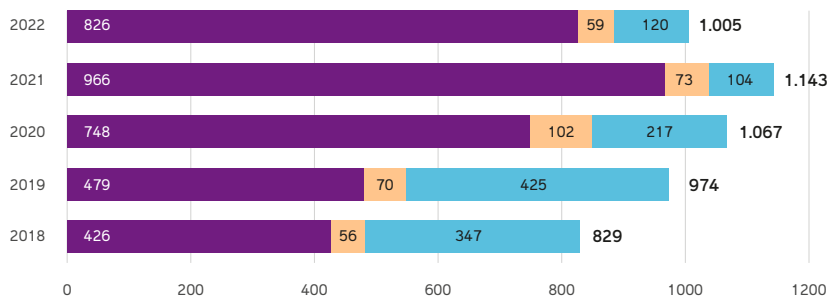
*Toekenningen Cultuurcoaches is voor drie jaar: 2022-2024

**Onder Bijzondere aanvragen zijn opgenomen: Mensen Maken Amsterdam, City Company & Crowd, Cultuurlering, Pilot Cultuurcoaches, Programmering Broedplaatsen, Voordekunst, AFK 50 jaar, Amsterdamprijs, Culturele Voorzieningen Nieuwe Wijken

***Toekenningen voor meerdere jaren. In 2022 werden aanvragen ingediend voor 2022-2023.

Aantal wijzigingen ingediend in 2022

planning inhoudelijk locaties

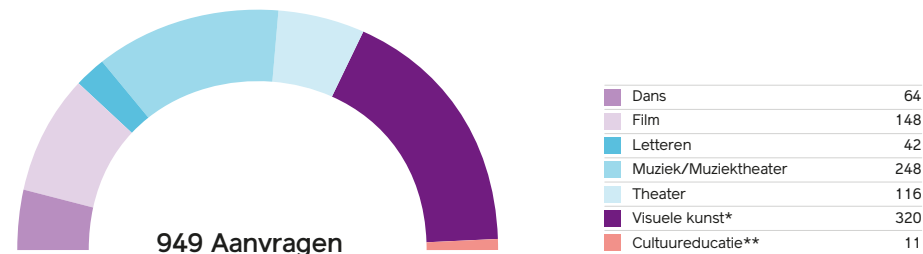
Wijzigingen in vierjarige regeling zijn niet meegerekend. Een ingediende wijziging kan meerdere type wijzigingen tegelijk bevatten.

Wijzigingen van titel, contactpersoon en begroting zijn niet meegenomen; vaak gaat het om een door het fonds gevraagde bijgestelde begroting.

Het aantal wijzigingen qua planning steeg sterk in de coronajaren vanwege onzekerheid over lockdowns en andere maatregelen. Het aantal is nog altijd relatief hoog. Dit is deels te verklaren met de door ons gevraagde bijgestelde planning voor de tweejarige regeling cultuurmakers. Deels is er sprake van bijvoorbeeld beperkte beschikbaarheid van presentatieplekken in Amsterdam. De inhoudelijke wijzigingen, die in 2020 voortkwamen uit de coronacrisis, zijn weer op het oude niveau.

Projectregelingen Professionele Kunst en Cultuurmakers

Verdeling over kunstdisciplines in aantallen aanvragen

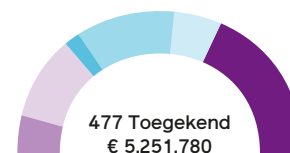

*Visuele kunst is inclusief Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte (BKOR) en creatieve industrie.

**Aanvragen voor de discipline cultuureducatie was mogelijk in 2021 en 2022.

Regeling projecten Professionele Kunst

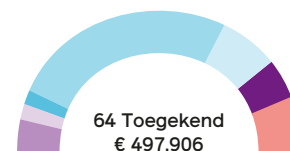
Verdeling kunstdisciplines toekenningen

	Toegekend aantal	Toegekend bedrag
Dans	35	€ 341.869
Film	88	€ 994.182
Letteren	17	€ 137.385
Muziek/Muziektheater	113	€ 1.140.007
Theater	54	€ 643.060
Visuele kunst	170	€ 1.995.277
Tussentelling	477	€ 5.251.780

Regeling projecten Cultuurmakers

Verdeling kunstdisciplines toekenningen

	Toegekend aantal	Toegekend bedrag
Dans	4	€ 62.249
Film	2	€ 19.500
Letteren	2	€ 14.000
Muziek/muziektheater	34	€ 230.099
Theater	9	€ 37.435
Visuele kunst	6	€ 45.750
Cultuureducatie	7	€ 88.873
Totaal	64	€ 497.906

Fantastische kunst voor alle Amsterdammers

AFK amsterdams
fonds voor de
kunst

Lees meer over het AFK

[2022 in het kort](#) ↻

[De hele stad](#) ↻

[Futureproof](#) ↻

[Sterk werk](#) ↻

[Nieuwe verhalen,
talenten en liefhebbers](#) ↻

AFK in cijfers

[Algemene cijfers](#) ↻

[De hele stad](#) ↻

[Futureproof](#) ↻

[Makers in de stad](#) ↻

[Nieuwe verhalen,
talenten en liefhebbers](#) ↻

afk.nl